

‘ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೌಲ್ಯಗಳು’

*ಡಾ. ಲತಾ ಆರ್¹

ಜನಪದವೆಂಬುದು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಬಂದ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಗತ್ತು ಅಳಿದರೂ ಜನಪದರ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಅಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೊಬೈಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನಪದದ ಮರು ಓದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಶಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನಪದರ ನುಡಿಗಳು ಜೀವಂತ ಸೆಲೆಯಾಗಬಹುದು.

ತಾಯಿ-ತವರು-ಮಗು

ತೌರೂರ ದಾರಿಯಲಿ ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲ ಕಲ್ಲಿಲ್ಲ

ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ಮರಳಿಲ್ಲ ದಾರಿಯಲಿ

ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆ ಸುಡಲಿಲ್ಲ

ತವರು ಎಂದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮುಳ್ಳು ಚುಚ್ಚಿದರೂ ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವಾದಂತೆ ಇಡೀ ತವರು ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ತವರಿನ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತವರು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಹೂವಿನ ಹಾದಿ. ಕಷ್ಟವಾಗಲಿ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಕಷ್ಟ ನಮ್ಮವರೆಗೆ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾದಿಯಾಗಿರದೇ ಹೂವಿನ ಹಾದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ತಿರುಗೇನು

ಹಂಬಲಿಸಿ ನಿನ್ನ ಹಡಿದೇನು ಚಿತ್ರದ

ಗೊಂಬೆ ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಲ್ವಾಂಗ!

ಈ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಕಿದ ಮಗುವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ

¹ ಕನ್ನಡ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಆಟವಾಡಲು ಚಿತ್ರದ ಗೊಂಬೆ ಹೇಗೆ ನೀಡಲಿ ಕಂದ ಎಂದು ತಾಯಿ ಹೇಳುವ ಮಾತಿದು. ಇಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾರಿದ್ದರು ನನ್ನ ತಾಯವ್ವನ್ನೋಲಾರು
ಸಾವಿರ ಕೊಳ್ಳಿ ಒಲೆಯಾಗ ಉರಿದರೂ
ಜ್ಯೋತಿ ನಿನ್ನಾರು ಹೋಲಾರು

ಯಾರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾಯಿಗೆ ಯಾರು ಸಮವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ತ್ರಿಪದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸೌದೆಗಳು ಉರಿದರೂ ಅದು ಹೇಗೆ ಸೌಮ್ಯವಾದ ಬೆಳಕು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮುಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ಯಾರು ಸಮವಿಲ್ಲ.

ಹಣ್ಣು ಹಾಲಿಗಿಂತ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪಕ್ಕಿಂತ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತ ರಸಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿಗಿಂತ
ಚೆನ್ನ ಕಾಣೆ ತಾಯಿ ಎದೆ ಹಾಲು

ಈ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಎದೆಹಾಲು ಮಗುವಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ತಾಯಿಯು ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತೊಟ್ಟಿಲ ಹೊತ್ತೊಂಡು ತವರುಬಣ್ಣ ಉಚ್ಚೊಂಡು
ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿಮ್ಮೆ ಹೊಡಕೊಂಡು ತೌರೂರ
ತಿಟ್ಟತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡ್ಯಾಳೋ.

ಈ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭವು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಾಣಂತನ ಮುಗಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲು, ತನ್ನ ತವರು ಕೊಟ್ಟ ಸೀರೆ, ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟ ಎಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ತವರ ಸಂಪತ್ತು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಭಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ತಿಟ್ಟತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡ್ಯಾಳೋ ಎಂಬ ಸಾಲು ಅವಳ ಮತ್ತು ಅವಳ ತವರಿನ ಸಂಬಂಧ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಿಗಿಯಾದ ಬಂಧನದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಸರದಾರ ಬರುವಾಗ ಸುರಿದಾವ ಮಲ್ಲಿಗೀ
 ದೊರೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಬರುವಾಗ ಯಾಲಕ್ಕಿ
 ಗೊನೆ ಬಾಗಿ ಹಾಲು ಸುರಿದಾವ
 ಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಿಗೆ ನುಂಪಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮಂಡೆ
 ಸಂತೆಗೆ ಹೋದ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಬರುವನಕ
 ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲ ಮನದಲ್ಲಿ

ಈ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ತ್ರಿಪದಿಗಳು ತವರು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಣ್ಣ - ತಮ್ಮಂದಿರು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ನಂತರ ತಮಗೆ ಆಸರೆಯೇ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾವಲಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೆ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ತ್ರಿಪದಿಯು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಳುವ ಕಂದನ ತುಟಿಯು ಹವಳದ ಕುಡಿಹುಬ್ಬು
 ಕುಡಿಹುಟ್ಟು ಬೇವಿನೆಸಕ್ಕಾಂಗ ಕಣ್ಣೋಟ
 ಶಿವನ ಕೈಯಲಗು ಹೊಳೆದಾಂಗ
 ಕೂಸು ಇದ್ದಾ ಮನಿಗೆ ಬೀಸಣಿಗೆ ಯಾತಕ
 ಕೂಸು ಕಂದಯ್ಯ ಒಳಹೊರಗ ಆಡಿದರ
 ಬೀಸಣಿಗೆ ಗಾಳಿ ಸುಳಿದಾವ

ಈ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಜನಪದರು ಎಳೆಕೂಸನ್ನು ದೇವರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಗುವಿನ ಅಂದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಗು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂದರಂತಹ ಸಂತೋಷ ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮಗುವಿನ ಅಂದಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ಎದುರುತ್ತಾವೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗು ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಎಂಬುದನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಗಂಡ - ಹೆಂಡತಿಯ ಕಲ್ಪನೆ
 ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸೆಂದ ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವ
 ಬಿಚ್ಚಿ ನನ ಮೇಲೆ ಒಗೆವಂಥ ರಾಯರನ
 ಬಿಟ್ಟಾಂಗ ಬರಲೆ ಹಡೆದವ್ವ

ಕೂಲಿ ಮಾಡಿದರೇನು ಕೋರಿ ಹೊತ್ತರೇನು

ನಮರಾಯ ನಮಗ ಬಡವೇನ ಬಂಗಾರ

ಮಾಲು ಇದ್ದಾಂಗ ಮುನಿಯಾಗ

ಹಚ್ಚಡದ ಪದರಾಗ ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವ

ಬಿಚ್ಚಿ ನನ ಮೇಲೆ ಬಗೆವಂಥ ಕಾಯರಸ

ಬಿಟ್ಟಾರಿಗೆ ಬರಲೆ ಹಡೆದವ್ವ

ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವಿರೇನು ಹಿರಿಯರು ನನಮ್ಯಾಲೆ

ಕಟ್ಟಿಕೋ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ವೈಮನಸ ಹಡೆದವರು

ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗ್ಯಾರ ನಿಮ್ಮನಿಗೆ

ಈ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಬಂಧವು ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಂಡ ತನ್ನ ತವರನ್ನು ಮರೆಯುವಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನ ಸ್ವರ್ಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿಯ ತನ್ನ ತವರು ಬಂದು ಕರೆದರೂ ಹೋಗಲಾರದಷ್ಟು ಮನಸ್ಸು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಎಂತಹ ಬಡವನಾದರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಿರಿವಂತೆಯಾಗೆ ಬಾಳುತ್ತಾಳೆ. ತವರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕಷ್ಟ - ಬಡತನವಿದ್ದರೇ ಅವಳವರೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲ್ಲ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೇ ಅಂದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವಳ ಬಾಳು ನರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು, ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ತವರಿಗೆ ಮಗುವಿಗೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ಎಷ್ಟು ದೈವಿಕವಾದ ಭಾವವಿತ್ತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ, ದುಡ್ಡು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನು ಕಳ್ಳರಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳರನ್ನು ಸ್ನೇಹಮಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಜನಪದ ಓದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.